

ASHA ARCHIVES

आशुभ नक्षत्र

1.119

ASHA ARCHIVES

अथषोडशीदानप्रसक्त

श्रीगणेशायनमः॥ ॥अथषोडशी॥ति
लकुशजहातादाय॥ ॥अस्मत्॥कुलेमृ
तायेचगतिर्येषांतविद्यते॥आवाहयिष्ये
तांसर्वैकुंशापृष्टैतितोदके॥१॥माताम
हकुलेयेचगतिर्येषांतविद्यते॥आवाह
यिष्येतान्सर्वान्कुशापृष्टैतितोदके॥२॥
बंधुवर्गकुलेयेचगतिर्येषांतविद्यते॥आ

वाहयिष्येतां सर्वान्कुशाग्रैस्तेतिहोदकेः॥
३॥ पिंडदानं॥ अस्मत्कुले मृताये च गति
र्येषां न विद्यते॥ तेषां मुद्गराण्यार्थयि इमं पिं
डं ददाम्यहं॥ १॥ मातामहकुले ये च गतिर्ये
षां न विद्यते॥ तेषां मुद्गराण्यार्थयि इमं पिं
डं ददाम्यहं॥ बन्धुवर्गिकुले ये च गतिर्येषां
न विद्यते॥ तेषां मुद्गराण्यार्थयि इमं पिंडं द

दाम्यहं॥ ३॥ अजातदंतार्येके विद्ये च गर्भा
प्रयादिता॥ तेषां मुद्गराण्यार्थयि इमं पिंडं द
दाम्यहं॥ ४॥ अग्निदग्धाश्वयेके चिन्ताग्नि
दग्धास्तथापरे॥ विद्युचौरहताये च तेभ्यः पिं
डं ददाम्यहं॥ दावदाहमृताये च सिंहव्याघ्र
हताश्वये॥ दन्ष्ट्रभिः शृंगिभिः वापितेभ्य
पिंडं ददाम्यहं॥ ६॥ उद्धतमृताये च विष

शस्त्रहनाश्चये॥ आत्मोपयातिनोयेचते
न्यपिंडं ददाम्यहं॥ १३॥ अरुणो वत्सर्पतिवते
बुधया तृषया हता॥ भूतप्रेतपिशाचाश्च
तेभ्यपिंडं ददाम्यहं॥ १४॥ रौरेवे चांधवामि
श्रेकास्तस्त्रेचयेमृता॥ तेषां मुद्गरगार्था
य इमं पिंडं ददाम्यहं॥ १५॥ अनेकयातनासं
स्थाप्रेतलोकं तु ये गता॥ तेषां मुद्गरगार्थाय

इमं पिंडं ददाम्यहं॥ १६॥ अनेकयातनासंस्थ
ये नीता यमकिंकरैः॥ तेषां मुद्गरगार्थाय इ
मं पिंडं ददाम्यहं॥ १७॥ तुरकेषु समस्तेषु या
तनासु च ये स्थिता॥ तेषां मुद्गरगार्थाय इ
मं पिंडं ददाम्यहं॥ १८॥ पशुयोनिगता ये
च पाक्षिका इति सृष्टा॥ अथवा वृक्षयोनि
स्था तेभ्यपिंडं ददाम्यहं॥ १९॥ आत्मंतरसह

स्त्रेषु भुमंतस्वेतकर्मणा ॥ मानुष्यं दुर्ध्वं भये
 षांते भ्यपिंडं ददाम्यहं ॥ १४ ॥ दिव्यन्तरिक्षभू
 मिस्थाः पितरो बांधवा दयः ॥ मृता असंस्कृ
 ता ये च ते भ्यपिंडं ददाम्यहं ॥ १५ ॥ एकैचित्
 त्रेतरूपेणावर्तन्ते पितरो ममा ॥ ते सर्वे हृदि
 मायां नृपीडिता तेन सर्वदा ॥ १६ ॥ ये बांधवा
 बांधवा ये न्यजन्मनि बांधवा ॥ तेषां पिंडो म

यादत्तं ह्यक्षय्यमुपतिष्ठतां ॥ १७ ॥ पितृवंशे
 मृता ये च मानुवंशे तथैव च ॥ गुरुस्वसूर
 बंधूना ये चान्ये बांधवा मृता ॥ १८ ॥ ये मे कु
 र्वेऽनुप्रापिंदा पुत्रदारा विवर्जिता ॥ क्रिया
 तोपगता ये च जातपथापंगमस्तथा ॥ १९
 ॥ विरूपा आमगभाश्च ज्ञाता ज्ञाता ऊरो मम
 तेषां पिंडो मया दत्तं ह्यक्षय्यमुपतिष्ठतां ॥

२०॥ आवसरोये पितृवंशजाताः मातुस्त
धावंशभवामदायाः॥ कृताद्वये ये मम दास
भूता भूत्यास्तथैवाश्रुतशेवकाश्च॥ २१॥ मि
त्राणि शिष्या पशवश्च वृक्षा दृष्ट्याश्च दृष्ट्या
श्च कृतोपकाराः॥ यन्मांतरे ये मम संगताश्च
तेभ्यः स्वधा पिंडं महं ददामि॥ २२॥ उद्धिन्न
कृतावंशानां येषां दाता कृते न हि॥ धर्मो पितृ

दो मया दत्तं स्य क्षय्यमुमृतिस्तृतां॥ २३॥ इमं
तितमयं पिंडं मधुशपिंसमन्वितं॥ ददा
मि तस्मै प्रेताय यथा पादं कुरुते मम॥ २४॥
यो मे प्रजानां नाशायति जीवं नश्यति वा श्व
यं॥ तस्य प्रेतस्य दत्तोयं पिंडं स त्र्योपतिस्तृतां॥
२५॥ इति पितृपादश्रीः॥ ॥ अथ मातृपाद
श्रीः॥ ॥ गर्भोदरगर्भे दुःखविषमभूतवर्म

नि॥ तस्य निःक्रयनाथार्थमातृपिंडं ददाम्य
हं॥ १॥ यावत्पुत्रो न भवति तावत्मातृशुश्रू
धने॥ तस्य निःक्रयनाथार्थमातृपिंडं॥ २॥
मासि मासिकृतं कष्टं वेदनापल्लवेषु च॥
तस्य निःक्रयनाथार्थमातृपिंडं॥ ३॥ मा
घे मास्ति तदा घे च शिशिरा तपदुःखिता॥
तस्य निःक्रयनाथार्थमातृपिंडं॥ ४॥ अ

ग्निना शोषयेद्देहं रात्रौ वा पोषने न च॥ त
स्य निःक्रयनाथार्थमातृपिंडं॥ ५॥ संपू
र्यो दिशं मे मासे माता हर्कंडुकारिणि॥ त
स्य निःक्रयनाथार्थमातृपिंडं॥ ६॥ गात्र
भ्रंशो भवेत्मातृमूर्तपुरे वनशंसयः॥ तस्य
निःक्रयनाथार्थमातृपिंडं॥ ७॥ पद्मांजन
यते पुत्रो जनन्याः परिवेदते॥ तस्य निःक्र

यतार्थायमातृपिं०॥८॥ दुर्ध्वं भंभक्षद्वयं
यावत्पुत्रोस्मिवातृकः॥ तस्य निःक्रयत्वा
र्थायमातृपिं०॥९॥ पिबेच्चक्रतुड्व्यानिष्का
र्था निविधिति च॥ तस्य निःक्रयत्वा र्थाय
मातृपिं०॥१०॥ दिवारात्रौ च यामाता ददा
ति विसृजं तनौ॥ तस्य निःक्रयत्वा र्थायमातृ
पिं०॥११॥ रात्रौ पुत्रपुत्रीषाभ्यां भिज्यते मा

तृकपतेनौ॥ तस्य निःक्रयत्वा र्थायमातृपिं०
॥१२॥ शोधितेषु प्रशविषा प्रेमाता विन्दति
इकरा॥ तस्य निःक्रयत्वा र्थायमातृपिं०॥१३॥
॥ शुधया विहृतो पुत्र अन्नमाता प्रयच्छति॥
तस्य निःक्रयत्वा र्थायमातृपिं०॥१४॥ यम
द्वारं महायारं पथिमातृश्च शोचनं॥ तस्य
निःक्रयत्वा र्थायमातृपिं०॥१५॥ सभिषो

दशभिः दानैः पुत्रस्यात्परिभाजनं ॥ कीदृशं
स्वर्गलोकैः पुमानुराशिप्रसादतः ॥ १६ ॥ य
सुपुत्रो गत्यां गत्वा कर्वाति श्रद्धयान्वितः ॥
तस्य पुत्रस्य पौत्रस्य नन्दति श्रीप्रपूजिताः ॥
१७ ॥ इति मातृवेदोऽशीतिमाप्तम् ॥ ॥ ॥

अथ तिलोदकम् ॥ आब्रह्मस्तम्भपर्यान्तदेव
धिपितृमानवाद्यः तृणं तपितरः सर्वमातृ
मातामहादयः ॥ अतितकुलकोटिनां स
प्रदीपनिवासिनां ॥ आब्रह्मभुवनां ह्यो
कां निदमलुतिलोदके ॥ १८ ॥ ॥ स्तोत्रम् ॥
इति तिलोदकमस्तनकाकार्तिकेयोव

निवृत्तमाकरजनीमगरोध्वराशां॥ क्रींवा
 मतेनुकतशोद्धवकाशपातांपादानमा
 मिशिरसापितृमुक्तिहेतोः॥१॥ ॥ॐ॥
 बोडशीपिंड्यादक्षिदक्षुरजमा॥ ॥३॥
 पिराडसदक्षिणा ॥ ॥३॥
 प्रोहितस्ना ह्ये ॥ ॥३॥

त्यभ्रयजमानस्यभ २

अथगोदानविधिः॥ ॥ आचमनं॥ सूर्या
 र्घ्यं॥ अथेत्यादि॥ अमुकगोत्रोमुकनामधेय
 इहत्रसुरवपस्त्रमेक्षप्राप्त्यर्थं सकलपापक्ष
 यार्थं श्रीमहाविष्णुमुप्रीतये अमुकगोदान
 कर्मणि कर्तुं भगवते श्रीसूर्यार्घ्यं नमः पुष्पं
 ॥ ॥ हवते मंडलद्वयकेखाकिगतये॥ ॐ अ
 शो नमो नमराधस्यज्ञानां जनसहाकर्या॥

बहुभुक्तिमृतयेनतस्मै श्रीगुरुवेनमः॥ त्या
सयाये॥ ॥पंचमात्रपूजा॥ ॐ ब्रह्मणे नमः॥
विष्णवे॥ रुद्राय॥ सदाशिवाय॥ आवा
हनादिस्थापनचंदनाक्षतपुष्पं॥ धनुमु
द्रा॥ आत्मपूजा॥ आत्मनेति चयेत॥ आ
त्मनेचंदनं॥ आत्मशिरसिपुष्पं॥ आत्मा
सनाय॥ आत्ममूर्तये॥ ॥गोपूजा॥ इ

व्यतिष्कृतगवेपृथिवीमूर्तये इदमासनं
पुष्पं॥ नाकिगकयातातो॥ इव्यतिष्कृत
गवेपृथिवीमूर्तये पादार्घ्यं॥ हस्तार्घ्यं
॥ प्रत्यर्घ्यं॥ चन्दनं॥ अक्षतं॥ यज्ञोप
वीतं॥ पुष्पं॥ धूपं॥ दीपं॥ नैवेद्यं
॥ तैरवकिगकयातातो॥ अत्रगंधादि॥
॥सोम॥ यातक्ष्मासर्वभूतानां याश्चदे

हेयवर्धिता॥ धेनुरुपेरासादेवीममपा
पेयपोरुतु॥ अत्रगंधाचर्तविधेनतसर्वप
रिपूरामिनु॥ ॥दक्षिणाह्वये॥ ब्राह्मणा
पूजा॥ अमुकब्राह्मणायइदमासतं२ पुष्पं२
पादार्घ्यं२ स्नानार्घ्यं२ प्रत्यर्घ्यं२ चन्दनं२ तिलं२ शोपवी
तकपुष्पं२ धूपदीपादि॥ ॥ तिस्रःकुशकायं
उत्सर्गि॥ ॥ अंगवामंगेषु तिष्ठति भवताति॥

चतुर्दश॥ अस्मात्तस्माद्भुभंमेत्यादिहलोके
परत्रच॥ तस्मात्त्वं पृथिवीसर्वारुद्रकेशवसं
निधौ॥ सर्वपापहरागावःमतं शांतिप्रयत्न
मे॥ ॥ कुशनेपुथियावविद्ये॥ एतद्दुष्टा
निष्कृतं गोदातं दातव्यं॥ दक्ष-धकं ब्रा
ह्मणांधाये॥ गायत्रीजपयाये॥ ॥ तिर
दकुशजवकायाधियातये॥ अथउत्त

राष्ट्रिय आर्वाइव	
1.119	

ASMA ARCHIVES

लतः ३ विष्णुः ॥ अथ ब्रह्मगो ॥ मासतः
 क्षत्रादिः ॥ अमुकगोत्रोत्पन्नस्य यजमा
 नस्य अमुकनामधेयस्य इह त्रिमुखपरत्र
 मोक्षप्राप्त्यर्थं संकल्पाय ह्येत्यर्थे श्रीम
 हाविष्णुमुप्रीतये रतदुष्यनिष्कृतगामे
 कांरुद्रदेवतां अमुकशर्मगोत्राह्नराय
 नुभ्यमहं संप्रददौ ॥ कोदातकस्मादातः

कांरुद्रदेवतां

मायादातकामोदातः कामैतत्ते ॥ साह
 सिता ब्रह्मराया साहने नीते ॥ ॥
 दानप्रतिष्ठा ॥ कर्तेतद्दानप्रतिष्ठार्थं ताम्र
 खंडं सूर्यदेवतं यथाश्रद्धादक्षिरागानुभ्य
 महं संप्रददौ ॥ निमतताम्रयो ॥ ब्राह्मराय
 इदमन्तं संकल्पसिद्धिरस्तु ॥ ॥ नाथा
 हात्वा ब्राह्मरायातां वयो ॥ अस्वस्ति भव

नोमेवतांस्वस्ति॥ अभिशोषविधे॥ देवस्य
त्वासविता प्रशवेस्ति नोवाहुभ्यां पूष्णाह
स्ताभ्यां॥ चंदनं यदद्यकचवित्रहनुदगा
अभिसूर्यः सर्वभर इतेवसे॥ तरुणाविश्व
दशतिउपातिष्कदसिसूर्यविश्वमाभाशि
रोचनं॥ आसिवादि॥ ॐ आयंगोः पुष्तिर
कमीदशदमातरं पुरः पितरंच प्रयन

यथाशास्त्रोक्तं भक्त्युत्प्राप्तिरसु॥ ॥
त्वासविकाये॥ सर्वविगकायावा॥ कर्त
तत्तद्रव्यतिष्कतगोदानसंपूर्णासाक्षि
राश्रीसूर्यार्थनमः॥ ॥ किगकयाहा
ओषो॥ कायेतवाचाम॥ सर्वकृष्णार्थ
सामसुः॥ ॥ इति गोदानम्॥ ॥

अतंकारलहितज्ञाज्ञसा सातंकारस
हितगांरुद्रदेवतंधायैवाक्यार्थे ॥
अतंकारहुंमदुसागांरुद्रदेवतंधायै ॥
मन्त्रासहितज्ञावत्ससहितगांरुद्र
देवतंधायै ॥ संकटवाक्यार्थे ॥
गयेपृथिवीमूर्तयेधकापूजासः ॥
यादियमौतिकेगांरुद्रदेवतंतिग्रह्या ॥

दांयाज्ञसा इवनिष्कृतधायै ॥
सांरुद्रज्ञाज्ञसागयेपृथिवी र्मे ॥
मन्त्रासहितज्ञावत्ससहित ॥
अतंकारदवसा सातंकाररु ॥
निययाडणज्ञसा यादियमौतिके ॥

अथ महादानं ॥ ॥ चिः कर्पोः न्याः ह्यसः
घोः इति पंचमः ॥ ॥ वाः ते होः होः मुः
मोः क्तोः केः ॥ ॥ पूजाया क्रम आत्म
पूजा सा पूजा धे ॥ महादानं वेद इदमात्म
न नमः पुष्पं ॥ पादा धी दि धूप दीप ॥
अक्रमं धादि ॥ स्तोत्र ॥ नमस्तुते नतायः

दक्षिणा हार्यो ॥ ब्राह्मणा पूजा ॥ ॥ इत्यर्थः
॥ इत्यादि सर्ववर्गाति अनन्त फलमुच्यते ॥
सर्वपापहरं यस्मात्तस्माच्छाति प्रयत्नमे ॥
सर्वकर्म ॥ अमुकगोत्रोत्पन्न अमुकनामध
यस्य इह जन्म जन्मा गित पूर्व जन्म जन्मा
गित शेष पाप क्षया र्थे धर्मार्थ काम मोक्ष
प्राप्त्यर्थे श्री महा विष्णु सुप्रीतये नमः ॥

दानांगकापाशतवततिदाघृततदोहसहि
 ताविष्णुदेवतं ॥ ॥ वा **महादान** **जुला** ॥
 सप्र **सहि** **गामिकां** **रुद्र** **देवतं** **अमुक**
शमरा **ब्राह्मण** **तुभ्य** **मह** **संप्रद** **देत** ॥
दान **प्रतिष्ठा** ॥ **कृते** **महादान** **प्रतिष्ठा** **थेद**
क्षिरा **तुभ्य** **मह** **संप्रद** **देत** ॥ ॥ **निश** **म**
आसि **वादे** ॥ **सूर्य** **साक्षि** ॥ **नृप** **सीद** **क्षि**

राणा ॥ ॥ **इति** **महादान** ॥ ॥ **शुभम्** ॥
अथ **वैतरणी** **दानं** ॥ ॥ **जाकि** **कुल** **१** **हण**
हामो **कुल** **१** **तुं** **वह** **सिज** **तथा** **तुइ** **काप**
तेपो **चिये** ॥ **तकां** **कुशा** **तुतां** **कुशादे**
गान्ध **तस्मै** **तथा** **इव** **कां** **ख** **हा** **स** **घा** **तथा**
देव **तु** **गा** **तथा** **सा** **छ** **ला** **तथा** ॥ **पूजा** ॥
तथा **म** **रा** **ज** **प्रति** **मा** १

॥ आगांरु ईदेवतं सडपरकरां विष्णुदे
 वतां अमुकवाहलराय ॥ दानुप्रतिष्ठा
 ॥ लिमहा ॥ आनिशदि ॥ सूर्यसाक्षि ॥
 कार्यतवाचा ॥ इति वीतरां दिनाम् ॥ ॥

अथपंचधेनुदानं॥ ॥ पूजाउत्सर्गः॥ उत्सर्गः
उत्सर्गः॥ सतपापधेनुदानंदातव्यं॥ दानवा
क्य॥ ममपूर्वगृहीतवृत्तानामकृतान्यापत्
जनितफलहत्यादिदोषपरिहारार्थंइमां
रुद्रदेवता॥ दानप्रतिष्ठा॥ इतिपापधेनु॥
॥ ॥ अथप्रायश्चित्तधेनु॥ ॥ पूजाउत्स
र्गउत्सर्गः॥ ॥ दानवा॥ दानवाक्य॥ ममज

त्मप्रभृत्यपर्यंतंज्ञाताज्ञातकामसकृद्
सकृत्प्रायश्चित्तकामानसिकसाम
गिकसूक्ष्मसूक्ष्मदोषादितिवाग्दाना
र्थंइमांरुद्रदेवता॥ दानप्रतिष्ठा॥ आ
सिर्वादि॥ इतिप्रायश्चित्तधेनु॥ ॥ ॥
अथऋगाधेनु॥ ॥ पूजाउत्सर्गदान
वाउत्सर्गः॥ दानवाक्य॥ ममज्ञाताज्ञात

कामकृतकसदेवज्जुषिपितृमनुष्यज्जुसा
परिहारार्थे इमां गां रुद्रदेवतां ॥ दानप्रतिष्ठा
॥ आसीर्वादि ॥ इति ज्जुसाधेनु ॥ ॥ ॥
अथमाहधेनु ॥ ॥ पूजा गोपूजार्थे ॥ दान
वाक्य ॥ मम सायुज्यादिमोक्षकाम इमां
गां रुद्रदेवतां ॥ दानप्रतिष्ठा ॥ आसीर्वादि
निसर्गा ॥ ॥ सूर्यसाक्षि ॥ कार्येनवाचा ॥

उक्तांतिधेनुक्युप्राणवार्तासमये श्री
विष्णुप्रीतियाङ्गावतोताविये ॥ वाक्य ॥
मम सुखप्राणीत्क्रमनार्थे इमां गां रुद्रदे
वतां ॥ दानप्रतिष्ठा भूमिस्तोडनी ॥ ॥
इति पंचधेनुदानम् ॥ ॥ शुभम् ॥ ॥

इति संवत् १६७७ सातश्रायसावदी हरेज
 ध्वजकुण्डलुवाचोष्ट्याश्रीमदेहमवराजुड
 पाध्यायनषोडशीपंचधेनुमहादानगी
 दानवैतरणीनैस्मैतचोसैचोष्ट्योष्ट्या
 गोपीताततस्यपुत्रनंदताततस्य
 ताम्बसाष्ट्रवियाजुष्टो॥ ॥ शुभम् ॥

